

τοὺς κατοίκους νὰ δώσουν ὄμοιο πίστωση στὴ θρησκεία τοῦ Μωάμεθ, ἐπὶ μὴν ἀληθινῆς ὅπως τοὺς εἶπε. Οἱ δυστυχισμένοι Νοτιῶτες ἐσκύνησαν τὸ κεφάλι καὶ δέχθηκαν τὸ Μωαμεθανισμό.

Σὲ λίγους μῆνες ὁ Μουφτῆς ἐφρόντισε νὰ χριστιανίσῃ τὸ χωριὸν καὶ ἔστειλε καὶ ἕνα χριστεῖον... Οἱ Νοτιῶτες ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ πηγαίνουν κάθε Παρασκευή τὸ προσκίτημα, ἀλλὰ τὸ βράδυ, στὰ σπίτια τοὺς, προσκύνονταν στὸ Θεὸ τῶν Χριστιανῶν...

Ὁ Μουφτῆς ἐκάλεσε τὸ Μητροπολίτη Ἰωάννη, τὸν προχρῆστου ἱεροδικαστῆ καὶ τὸν ἔστειλε στὴ Λάρισα. Καὶ ὁ δυστυχῆς Ἰωάννης, ποὺ μετονομάσθη Ἀλῆς, ὑποχρεώθηκε νὰ χρηστὴν μέσο στὰ τζαμιά τῆς Λάρισσας τὸ Κοράνι!... Ἄνθρωπος ὅπως σιδηρένιας ὑπομονῆς, μταρῶσε νὰ πῶσῃ καλὰ τὸ μοιραῖο του ὀδυροῦ...

Καὶ τὰ χρόνια κολοῦσαν...

Μιά μέρα ὁ Ἀλῆς —ἄς τὸν ποῦμε ἔτσι— εὐρισκόμενος σὸ καμενίο, εἶδε ἄξιμα νὰ μπαῖν ἕνας χωρικός ἑνοφερμένος. Ἦταν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ὁ Δημήτριος, ὁ ὁποῖος, μὴ μποροῦντας νὰ βαστάσῃ τὸ Μωαμεθανισμό, ἐγκατέλειπε τὸ Νότιον καὶ ἔφυγε γιὰ τὴ Λάρισα. Σὲ μίαν ἄωρη τοῦ καμενίου ἐγένεε δραματικὴ ἡ συνάντησις τῶν δύο ἀδελφῶν... Ἐπειτα σπρώχθηκαν καὶ πῆγαν στὸ σπίτι τοῦ Ἀλῆ, ὅπου τὰ εἶπαν πλατύτερα.

Ἐκείνης τῆς ἡμέρας —ἦταν ἡ ἀνοξίς τοῦ 1766— διάφορες πολεμικῆς εἰδήσεις εἶχαν ἔρθῃ ἐπὶ τὴ Λάρισα, ἡ ὁποῖα εἶχαν ἀναστατώσει τοὺς Τούρκους καὶ εἶχαν ἀνάγει μεγάλας ἐλπίδες στὶς καρδίαις τῶν Χριστιανῶν: Ἡ Μεγάλῃ Αἰκτερινῇ τῆς Ρωσσίας εἶχε κηρύξει τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς Τουρκίας.

Ὁ Ρωσσοῦς στόλος, ἐπὶ τὸ ναυαρχο Στρούβόφ, περιέπλεε τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τ' ἄλλα Ἑλληνικὰ παρῶλια γιὰ νὰ σηκώσῃ τοὺς Ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς σὲ ἐπανάστασι. Ὁ συναγεμῶς ἦταν γενικός ἀπ' ἄωρη σὲ ἄωρη. Ὁ Στρούβόφ μοιραῖε ὄπλα, σημαίες, ἱερὰ σκευῆ, σταυροὺς, Εὐαγγέλια καὶ ἀναμνηστικὰ μετάλλια, μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Μεγάλῃς Αἰκτερινῆς. Ἡ εἰδήσις ὅτι ἕνας κερωνὸς ἔπεσε ἐπάνω στὴν Ἁγιά Σοφίαν γρησῖμο ἦταν ἀπο τοὺς πείσομας μαρμαρῶδες, ἐνδοκίμασε περισσότερο τοὺς Ἑλληνας... Τέλος, ὁ Ρωσσοῦς στόλος τῆς Βαλτικῆς ἐπέστρεψε τὸ Γιβραλτῆρ καὶ, κυβερνοῦμενος ἀπὸ τὸ Θεόδωρο Ὀρλοφ, φανερώθηκε στὸ Οἶνιο τῆς Μήνης...

***

Ἡ τελευταία αὐτῆς εἰδήσις ἐφόρῳσε τὴν ψυχὴ τοῦ πρῶτου Μητροπολίτου τῶν Μυελῶν.

— Ἀδελφε μου, εἶπε στὸ Δημήτριον, εἰ μὴ ἔτοιμος καὶ νὰ πεθάνω γιὰ τὸ Χριστὸ μαζὶ!...

Ἐπειτα, κρατώντας ἕνα Εὐαγγέλιον, ποὺ τὸ φίλαγε χρῆσιμο ἐπὶ βῆθι τῆς κασιέλας τοῦ, πηγαίνει στὸ Τουργιαν Τζαμί, ποὺ ἦταν κάτω στὴ γέφυρα τοῦ Πηνεῶν ποταμοῦ... Τὸ τζαμί ἦταν γεμάτο Τούρκους, ποὺ ἔκταν τὴν σημειωρῆσι τῆς προσοχῆς τοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἀνεβάνει στὸν ἀίθωνα νὰ κηρύξῃ. Οἱ Τούρκοι στάνησαν προσεχτικοί. Ὁ Ἰωάννης κίνησε τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ καὶ φωνάζει:

— Ἐνας εἶνε ὁ Θεός, ὁ ἀληθινὸς Θεός! Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ ἐγεννήθη καὶ ἔσταυρώθη γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα!... Καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ Εὐαγγέλιόν τοῦ!...

Ἀλλὰ δὲν ἐφόρῳσε νὰ πῆ περισσότερο. Κραυγῆς ἄγριαι ἀκούσθηκαν:

— Θάνατος στὸν ἄπιστο Μουλά!... (ἱεροδικαστῆ). Θάνατος στὸν προδότη!...

Ἐπεισαν ἄγριοι ἐπάνω του καὶ τὸν κατέσφαξαν μέσα στὸ τζαμί... Αὐτὸ ἔγινε στὴ 5 Ἀπριλίου 1766, ὅπως γράφει ἕνα παλιὸ χειρόγραφο.

Τὴν ἴδια μέρα συνέλαβαν καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ μάρτυρος Δημήτριου καὶ τὸν ἐκρέμασαν. Τὰ σωματίά τοὺς τὰ ἐφοῖξαν μέσα σ' ἕνα βόθρο καὶ πλάγι ἔβαλαν μιὰ ἐπιγραφή, τὴν ἐξῆς:

«Ὅστε ἰδιοὶ σας (δηλ. Χριστιανοί), οὐτε ἰδιοὶ μας» (δηλ. Τούρκοι).

Ο ἹΣΤΟΡΙΟΜΦΗΣ

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΞΟΦΟΙ

Ὁ ὕπνος εἶνε ἕνας γενναῖος κλέφτης: ὁ π ἀρᾶται ἀπὸ τὸ χρόνο τὸ χαρίζει στὶς σωματικῆς μας δυνάμεις. Ἐλισάβετ τῆς Ρουμανίας

— Τὴν εὐτυχία τὴν ἀισθάνεσαι μόνον διὰ τὴν συντελῆς γὰ τὴν εὐτυχία τῶν ἄλλων.

Β. ντὲ Σαῖν Πιέρ

— Συνειδήσις εἶνε ἡ μνήμη τοῦ ἐνόχου.

— Στὴ σημερινῇ κοινωνίᾳ ὅλοι πρέπει νὰ τρέχουμε καὶ νὰ πηγαίνομε μταρῶσι. Ὅποιος στέκει καταστρεφέται.

— Γιὰ νὰ ἐπιβάλλῃ στὸ λαὸ τὴν ἐξουσία σου, πρέπει νὰ τὴν διατηρῆσι ἐπὶ πολλὸν καιρὸ καὶ διὰ νὰ ἐπιπέσει κάθε τόσο σ' αὐτή.

Γκυσὼ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΪΑΝ ΤΟΥ 1913

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Τὸ τᾶγμα τῶν Κουραμπιέδων ποὺ κάνει θαύματα. Ἡ πέννα καὶ τὸ σταθί. Ἐνὸς ὁ στρατὸς πρῆλκυε ἐν θράμβῳ... Ὁ ἥρως ποὺ ψυχεμαχέσσε. «Ζήτη ἡ Μεγάλη Ἑλλάς!...» Ὁ γενναῖος Νταλιάνης. Πάντοτε ἐμπρός. Γιὰ νὰ κἀν κευράγιο στὰ παιδιὰ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἐνα ἀπὸ τὰ τᾶγματά μας ποὺ διακρίθηκαν μεταξὺ τῶν πρῶτων κατὰ τὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸ πόλεμον ἦταν καὶ τὸ λεγόμενον Ἑτάγμα τῶν Κουραμπιέδων, τοῦ ὁποῖου προῖστατο ὁ θρυλικὸς ταγματάρχης Γραβάνης.

Ἡ ὄνομασία αὐτῆ, ἡ ὁποία, ἐκτὸς τῆς συνωνυμίας δὲν ἔχει καμμιὰ ἄλλη σχέση μὲ τοὺς γνωστοὺς γεωπολιτικούς, ποὺ τὰ καταφέρναν νὰ μὴ πάνε στὸ μέτωπο, προήλθε ἀπὸ τὴν ἀκόλουθη αἰτία: Ὅσοι σχεδὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τᾶγματος αὐτοῦ ἦσαν ἐπιστήμονες, γλωσσολογῶν, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ ἐν γενεῇ ἐξωστῶν ἀπ' τοὺς ἄλλους συναδέλφους τὸν κατὰ τὴ μόρφωσιν καὶ τὴν συμπεριφορά. Ἀποτελοῦσαν δηλαδὴ ἕνα στρατιωτικὸν σῶμα, κάπως ἀνάλογο μὲ τὸ λόγος τοῦ Δραγατσάνου.

Ἄλλα κατὰ τὴς μάζες, οἱ ἄνδρες τοῦ Γραβάνη, μολοντοῖ ἦσαν ἀνθρώποι τῆς πέννας, ἤξεραν νὰ μεταχειρίζονται ἐξίσου ἐπιτυχῶς καὶ τὸ σταθί. Μόλις ἐπεφταν ἡ πρῶτος ὁμοφωνία, αὐτοὶ ὁμοῦσαν ἀνάθεκτα μέσα στὴ φωτιὰ περιφρονῶντας τὸν κίνδυνον. Τόσο μεγάλη μάλιστα ἦταν ἡ γενναῖότης τῶν, ὥστε ὁ ταγματάρχης τῶν ἐφίρσε πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς εἰς ἐνδειξὴν θαυμασμοῦ γιὰ τὸν ἥρωισμὸν τοῦ.

Καὶ ἔτσι, χάρις στὴν ἀπαράμιλλη ἀνδρεία τῶν ἀτρόμητων αὐτῶν στρατιωτῶν τὸ Ἑτάγμα τῶν Κουραμπιέδων δὲν ἄφησε νὰ μεταβληθῇ εἰς Ἑτάγμα Λεόντων, ὄνομασία ποὺ τὸ ἔβρισε ὡς τὸ τέλος.

***

Κατὰ τὴ φωνικὴ μάχη τῆς Στρούβονισσας, κάποιος λαβόμενος στρατιωτικῆς μας, βαστώντας μὲ τὰ χεῖρα τὴς πληγῆς τοῦ, ἀπ' ὅπου ἔτρεχε τὸ αἷμα κατακόκκινον, κατώφθουσε νὰ σηκῆθῃ μὲ μεγάλη δυσκολία σὲ μιὰ ἀποκρητῆ γωνία, ὅπου ἔπεσε ἐξαντλημένος.

Τὸ βουητὸ τῆς ἄγριας μάχης καὶ ὁ ἀπαληγεῖος τῶν νικητῶν, ὅσο περνοῦσε ἡ ὥρα, ὄλο καὶ ποὺ περισσότερο ἀπομακρύνονταν ἀπὸ κεῖ. Οἱ Βουλγαρικὲς ἐφεργαὶ πανικόβλητοι μπροστά στὴν ἀπροσδοκῆθη θύελλα ποὺ τοὺς ἐφόρῳσε καὶ οἱ δικοὶ μας τοὺς κυνηγοῦσαν ἀπὸ πίσω, μεθισμένοι ἀπὸ τὸ θραμβῶ.

Τὰ κανόνια τῶρα ἀντηροῦσαν μαρῶσι, ἡ κραυγῆς ἐξόρῳταν ἀβύσσους καὶ ὁ πληρωμένος πολεμιστῆς, ποὺ ἐνοιουθε τὰ μάτια του νὰ θολώνουν, ἔβλεπε μὲ τὴ φαντασία του τὴ μορφή τοῦ πατρίδα νὰ μεγαλώνει, νὰ πλατύνει, νὰ γίνεται ἀγρόσπησι.

Κι' ἐνὸς τὸ βλέμμα τοῦ ἀδινάτιζε καὶ ἡ ἀναπνοὴ τοῦ κοβόταν, ἀπάνω στὴν ἐπιθανάτια ἀγωνία του τὸ λαβόμενον παλλόμενον βῆμα τῆς δύναμις ν' ἀνοῖξῃ τὰ χεῖλιά του καὶ νὰ τραβήσῃ αὐτὰ τὰ λόγια, ποὺ τάκουσαν ὅσοι ἀπ' τοὺς ἐλαφροὺς τραυματισμένους κοιτοῦσαν δίπλα του:

— Ζήτη ἡ μεγάλη μας Ἑλλάδα!...

Καὶ ξεψύχῳσε!...

***

Στὴ μάχη τοῦ Κιλκίς, σὲ κάποια συμπλοκῇ, ὁ ταγματάρχης Νταλιάνης, ἕνας ἀπ' τοὺς γενναυτέρους ἀξιωματικούς τοῦ στρατοῦ μας, θέλοντας νὰ δώσῃ μόνος του τὸ παραδειγμα τῆς αυτοθυσίας, προχρῶσε ἐφίρως πενήντα βήματα μπροστά ἀπ' τοὺς ἄλλους, ἐνῶ ἡ Βουλγαρικῆς σφάραξ ἐπεφταν γύρω του βροχθῶν.

— Ταγματάρχα, δὴ χάθηκε, γὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, σταματήστε!... τοῦ φώναζε ἀπὸ πίσω ὁ διοικητῆς τοῦ συντάγματος, ὁ ὁποῖος φοβόταν μῆπως ἀκολούθησῃ καὶ αὐτὸς τὴν τύχη τῶσαν ἄλλων ἀνδρῶν ἀξιωματικῶν.

Τότε ὁ ἀτρόμητος Νταλιάνης, γερνώντας πίσω γιὰ μιὰ στιγμή, ἀπάντησε μὲ μοναδικὴ ψυχραιμία:

— Θέλω νὰ κοιράγω τὰ παιδιὰ, κῆρις συνταγματάρχα!...

Καὶ δίχως νὰ πῆ περισσότερα, ἔξακολούθησε νὰ κατᾶξῃ πρὸς τὸ μέρος τῶν ἐχθρῶν!...

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

— Εἶσαι εὐχαριστήμενος ἀπ' τὸ καινούργιον ἀφεντικὸ, Γιάννη;

— Ναι, καλὰ τὰ πάμε ὡς τώρα. Ἐγὼ πᾶνω τὰ ροῦχα του καὶ ἐκεῖνος τὰ δικὰ μου!...

— Τερερὸς εἶσαι!...

— Μὲ τὴ διαφορά δὲ ἐγὼ πᾶνω νὰ βγάλῃ τὰ ροῦχα του γὰ νὰ τοῦ τὰ πιάξω, ἐνῶ αὐτὸς δὲν ἔχει καθόλου ὑπομονὴ καὶ μοὺ τὰ πιάξῃ!... ἀπᾶνω μου!...